

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İnsanın yaşama hakkı, en kutsal haklardan biridir. Bunun her ne nedenle olursa olsun engellenmemesi ya da insanın elinden alınmaması gerekliliği, modern demokrasilerde kabul edilmiş bir insan hakkı ilkesidir. Ülkemizde ise bu hakkın ihlaline ilişkin çok ciddi bir sorun, son günlerde yeniden artış göstermektedir. Bu insan hakkı ihlali, töre ve namus cinayetleridir.

11.10.2005 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde, "Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu" kurulmuştur. Önemli bir çalışma yapan komisyonun raporu, 01.06.2006 tarihinde görüşülmüştür. Ancak son günlerde töre ve namus cinayetlerinde meydana gelen artış ve konunun tekrar gündeme gelmesi, daha ayrıntılı çalışmalar yapılması gerekliliğine olan ihtiyacı gözler önüne sermektedir. Töre ve namus cinayetleri üzerine hemen hemen hiç bilimsel bir çalışmanın olmaması ise konunun, akademik anlamda da göz ardı edildiğinin göstergesidir.

Töre ve namus cinayetleri söz konusu olduğunda, kimi yerlerinde hâlâ feodal ilişkilerin hüküm sürdüğü Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri ilk olarak akla gelmektedir. Ancak son günlerde yaşanan gelişmeler, töre ve namus cinayetini bu bölgelerin kapsamından çıkarmış; yalnızca eğitimsizlik ya da ekonomik gerekçelerle açıklanamayacak biçime getirmiştir. Son aylarda Adıyaman, Hakkari, Ağrı, Diyarbakır'ın yanı sıra Çorum, İstanbul gibi illerimizde ve daha da ötesi Almanya, Hollanda, İngiltere gibi ülkelerde yurttaşlarımızın töre ve namus cinayetleriyle gündeme geldiğini görmekteyiz. Gazetelerin 3'üncü sayfa haberlerinin en önemli konularından birini töre ve namus cinayetleri oluşturmaktadır. Başka bir deyişle töre ve namus cinayetleri artık sadece kırsal kesimle sınırlı kalmamakta; göçler, aşırı kentleşme, köy-kent arasındaki toplumsal hareketlilik ve gelişen iletişim yoluyla büyük kentlere taşınmakta ve hatta yurtdışına sıçramaktadır.

Töre ve namus cinayetlerinin nedenleri arasında, ailenin ya da erkeğin, kadının duygu ve bedeni üzerinde kendini hak sahibi görüyor olması baş sıradadır. Namus veya töre değerleri, çevre baskısı, kadının bir mal, köle veya kirlenmiş bir eşya gibi görülmesi, bilinçli bir cinayetle namus ve şerefın temizleneceğı inancı, kadının öldürölmesi ile failin toplum ve çevrede saygınlık kazanacağı inancı nedenleriyle koca, eski koca, baba, kardeş ve diğeri akrabalar tarafından töre ve namus cinayetleri işlenmektedir. Aynı zamanda, zorla evlendirme, namus temizleme gibi nedenlerle intiharların da bu cinayetler kapsamında değerlendirmek gerekmektedir.

Töre ve namus cinayetlerinin insan haklarını yok saymasının yanında, insanların kanını donduran biçimlerde de işlenmesi konunun ayrı bir boyutunu oluşturmaktadır. Bunun en son örneğı Adıyaman ili Kâhta ilçesinde yaşanmıştır. Erkeklerle konuştuğı iddiasıyla çocuk yaşta bir kızın akrabaları tarafından diri diri gömölmesi, ölkemizde töre ve namus cinayetleri konusunun vahametinin örneklerinden biridir.

Töre ve namus cinayetlerinin ekonomik temeli unutulmadan, eğitim, güvenlik, aile yapısı gibi unsurlarla doğrudan ilgili olduğı bilinen bir gerçektir. Bu sorunun engellenmesi konusunda ailelere ve bireylere görevler düşmektedir; ama, bu görevlerden çok, devlete görevler düşmektedir.

Töre ve namus cinayetlerinin nedenlerinin araştırılması ve bu cinayetlerin önlenmesi için gereken önlemlerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1. ŞEVKET KÖSE - ADIYAMAN
2. HULUSİ GÜVEL - ADANA
3. ALİ RIZA ÖZTÜRK - MERSİN
4. TAYFUR SÜNER - ANTALYA
5. ALİ KOÇAL - ZONGULDAK
6. AKİF EKİCİ - GAZİANTEP
7. MEHMET ALİ ÖZPOLAT - İSTANBUL
8. ALİ RIZA ERTEMÜR - DENİZLİ
9. DURDU ÖZBOLAT - KAHRAMANMARAŞ
10. CÂNÂN ARITMAN - İZMİR
11. ENİS TÜTÜNCÜ - TEKİRDAĞ
12. GÜROL ERGİN - MUĞLA
13. MEVLÜT COŞKUNER - ISPARTA
14. RAMAZAN KERİM ÖZKAN - BURDUR
15. NEVİNGAYE ERBATUR - ADANA
16. ORHAN ZİYA DİREN - TOKAT
17. SACİD YILDIZ - İSTANBUL
18. KEMAL DEMİREL - BURSA
19. RASİM ÇAKIR - EDİRNE
20. MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA - BARTIN
21. ENSAR ÖĞÜT - ARDAHAN
22. HÜSNÜ ÇÖLLÜ - ANTALYA
23. ATİLA EMEK - ANTALYA